

Landskap: Småland Upptecknat av: F. Andersson; Gerward
Härad: Konga Adress:
Socken: Furuby Berättat av: Wilhelm Johansson
Uppteckningsår: 1935 Född år 1862 i Västorp, Ulfvågård.

Uppteckningen rör

Socken- och byorganisation, Västorp.

s. 1 - 19

Tjärbränning i tjärdal

s. 20 - 22

Diverse vidskepelse och historier

s. 23 - 29

Slätter och skörd

s. 30 - 35

Lövning

s. 36

4589

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Protokoll förtevid bystämma med Västorps bymän den
4 maj 1883.

Bymännen är i dag kallade att överenskomma och besluta följande: Arrendatorn Johan Andersson i Trufveds gård upplåter ett rum i den stora mangårdsbyggnaden till småskolans barn inom Västorps rote och för varje termin som hålles skall Johan Andersson hava av bymännen gemensamt 8 kronor årligen i 5 års tid, räknat från denna dag. Penningarna betalas efter fyra dagar som ovan

Johan Andersson

Alderman.

---- och enligt förra beslutet den 11 februari 1886 att innehava befattningen ett på vart fjärdedels hemman så haver jag efter mina hemmansdelar innehaft tjänsten något

4589

I

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sagesmannen Wilhelm Johansson, Västorp.
/Rike Ville/

Foto: Gerward

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland *Upptecknat av:* F. Andersson; Gerward
Härad: Konga *Adress:*
Socken: Furuby *Berättat av:*
Uppteckningsår: 1935 *Född år* i

Uppteckningen rör

Utdrag ur handlingar tillhörande
 byorganisationen i Västorp.

s. 1 - 2

Skriv endast på denna sida!

(5 foton
8 teckn.)

40 sid.

4589

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

för/
över och detta befriar jag änkan Maria Karlsson på Hagels-
mb för en åttondels hemman och som afsked för mig är be-
viljad står turen till hemmansägaren Karl Nikolausson i
Ulfvagård.

1902

§2

Även beslutades om älgjakten att jordägarna få fritt
jaga på varandras ägor mot villkor att där älg faller
eller dödas skall den jordägande erhålla hälften och
jägaren som har dödat den hälften.

Anm: I ett senare protokoll ändrades denna bestämmelse
så att jordägaren endast skulle ha fjärdedel/en.

4589

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Byorganisationen i Västorp är fortfarande livaktig.
Bystämman sammankallades genom byorder, ej genom budkavel.
Säte i byastämman hade varje hemmansägare och arrendator.

Stämman hålles på vårsidan, förr tidigt på våren,
numera har den förskjutits till midsommartiden. På dessa
stämmor, som kallas byagillen, får inga kvinnor vara
närvarande.

Varje hemmansägare skall vara ålderman i ett år.
Förr gick man efter hemmststal, ett år på vart fjärdedels
hemman. Det fanns därför sådana som fick vara åldermän i
tre till fyra år.

Åldermannen är också plogfogde. Gemensamma vägar
skulle broas på viss dag, som på byastämman hade beslutats.
Byn hade två mil väg att underhålla.

Gärdesgårdar var den enskildes angelägenhet och

4589

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

byastämman ingrep aldrig därvidlag. Därför hade man ej heller någon gäddsgårdssyn etc.

Biträdande älderman valdes icke.

Äldermannen hade självklart till skyldighet att kalla till sammanträde. Vidare skulle han hysa alla luffare. Denna skyldighet har han fortfarande.

Någon fattigstuga fanns inte. Det var förr brukligt att de fattiga skulle gå på socknen från gård till gård. På varje ställe stannade de en dag för varje tiotal~~rk~~ fyrkar, som hemmanet skattade för. En fyrk motsvarar en beviljningskrona. Detta system kunde ofta bli rätt betygande. Så t. ex. vår meddelares fader ha ett fattig^{skulle}hjon 45 dagar.

Äldermannen hade inget yttre tecken på sin värdighet.

Olika partier inom byastämman existerade icke.

4589

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Någon röstning förekom aldrig, "men en förskräcklig diskutation var det alltid". Efter "diskutationen" bestämde äldermannen, vilket som var den allmänna meningen.

Över sammanträdets resultat skrevs protokoll. Detta skulle skrivas av äldermannen. Var denne icke skrivkunnig fick någon annan av de närvarande klara av saken.

Byn har jakten bortarrenderad. Jaktkassan omhändertas av äldermannen.

Sagesmannen kände icke till något fall då bystämman hade funktion av en domstol.

Byn hade ingen gemensam skvaltkvarn. Ett par gårdar slog sig ihop om en kvarn. Skvaltor fanns det mycket gott om förr i bäckarna. Den kvarn som sagesmannen använde hade han tillsammans med två av sina grannar. Den var knepigt inrättad. Inte en järnbit fanns i hela huset.

Småland
från Rönge
från Färnaby
Uppsala 1935

4589

4

Myd. Folke Rudensson Svanar
Barn av Willy Johansson
Född 1862 i Västergötland

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

T.O.M. gångjärnen var av trä. Bräderna var fästade med trädubbar. Kvarnen kunde gå utan tillsyn på grund av en sinnrik konstruktion. Dammluckan stängdes nämligen, då trycket från den nedrinnande säden mot en brädlapp upphörde och kvarnen stannade automatiskt. Till skvaltan gick ingen väg. Säden forslades dit, klövjad på en häst. Innan säden kunde malas på skvaltan måste den först torkas i bakugnen.

Någon för bystämman utmärkande maträtt fanns inte. Ej heller hade man några särskilda dryckeskärl att dricka ur. Sagesmannen berättade att vid hans farfaders begravning drack man ur en stor silverbägare. Alla drack ur samma bägare. Den gick från man till man, "så di ble rätt bra fuktia gubbar".

Några lekar eller tävlingar förekommo i regel inte

5
4589

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

vid byagillena. Ibland kunde emellertid gubbarna börja dansa med varandra fram på nattkröken. Meddelarens far hade en gång ett byagille. Framåt fyrtiden på morgonen var gubbarna bra "fuktiga". T.o.m. en gubbe på 80 år dansa "så jädann i mej så".

Byn hade ingen gemensam skog men som förut nämnt jakt. Före "lantmäteriet" 1837 hade man utägor gemensamt. Gemensamma lertag och sandtag finnas utsatta på kartan. Utmarken betades gemensamt och man "släppte" på en bestämd dag. På den dagen brände man krut över korna.

/Skator och andra fåglar brukade man hänga över dörren till ladugården. Snokar skulle man ge mjölk. Då blev det tur i ladugården./

Det finns en åker i Västorp som kallas Bytesåkern. Före lantmäteriet hade man den i tur och ordning.

4589

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Byn hade ingen fattigstämma.

Vid eldsvåda var det stadgat att en man ur varje matlag skulle ut och släcka.

Gärdesgården mellan två grannar skulle delas så att de fick vardera hälften. Gränsen markerades genom att slanorna där gick på motsatt håll mot varandra, där gårds-gårdsmötet var.

Den som flyttade in i byn skulle göra kalas för den hjälp han fick. Han skulle "spenderar in sig", som det hette. Man hämtade den inflyttande och det var för denna flyttningshjälp han skulle bjuda på kalas.

Någon lekstuga fanns inte.. Man brukade dansa på logar och vid vägsäl. Där spelade man också kort och "kastade klöver". Detta motsvara det nuvarande "singla slant". Kom gubben upp blev det inte "klöver".

Där sprang man "änkeleken" och "slog den tredje" och "vävde vallman".

Prästen, skolläraren och kyrkovaktaren skulle ha yste. Vid ystningen slog man sig samman flera gårdar. Ystekvällarna gick i tur och ordning inom dessa. Det var töserna som uträttade arbetet och blevo bjudna på förtäring på det ställe där de voro. Pojkarna rände ute på kvällen för att få tag på töserna och få ystekakor.

Årseldar förekommo inte. Dymmelonsdag brukade man skjuta. Majstång har till dags dato enligt sagesmannen förekommit tre /3/ gånger: 1876, 1877 och 1918. Gubben sade inte majstång utan midsommarstång.

Vid bröllop bjöds hela byn om det var ett stort bröllop.

Husförhör kunde vara tre till fyra dar och "gubba

ble fulla som sprutor".

Vid begravning skulle hela byn bjudas. Torparna skulle bära. /5 km. till Furuby/
Torparna voro indelade i två till tre bärlag. Själva begravningen kallades vakenatt. "I ha väl vart på vakenatten"?

Vaka över lik förekommer inte och har inte förekommit.

Sagesmannen visste inte om barnsängskvinnor skulle ha förning. "Men grannhustrurna brukade komma på besök och fråga om det hade varit svårt". "En torparehustru från Tegnaby hade fått tvillingar. Torparen gick till prästen för att be denne döpa tvillingarna. Han sade till prästen: Jag skulle vilja ha några barn döpta. Förvånad över detta yttrande frågade prästen om det var

Furuby, Ins.

4589

F. Andersons
1935.

9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

många barn. Det var komna två när jag gick, svarade torparen".

På annandag jul brukade man ställa till med en del spektakel t. ex. hävde gödsel i brunnen.

Förr i världen förekom ej björkdragning vid bröllop. På senare åren sker det allt allmännare. Förr skjöts det hiskeligt på bröllopen.

Furubyborna kallar hovmantorpsborna för homlor. Urshultsborna kallas knivahera.

Ingen markerad gräns mellan åldersklasserna och inga prov i detta sammanhang heller. Vid andra tillfällen gjorde man prov på styrka t. ex. resa mast och lyfta på sten. Resa mast: En man ligger raklång på golvet med ansiktet uppåt. En annan ställer sig gränsle över honom och stödjande sig på densliggandes ben skall han söka lyfta upp denne.

4589

10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

Furuby socken var indelad i fem rotar. Varje rote motsvarar en by: Fägersta, Furuby, Kårestad, Attsjö, Västorp.

Fattigvården var gemensam för hela socknen.

Skola fanns i varje rote, även om det i varje rote icke fanns skolhus. I sistnämnda fall hyrdes lokal. Ibland var skolan inrymd i en ödestuga. År 1897 byggdes skolhuset i Västorps by. I Fägerstads by hyrdes lokal ända till 1916.

Angående snöskottning var det bestämt att varje rote eller by fick hålla vägen öppen genom byn. I byn var åldermannen plogfogde, men i samhällen där häradsvägen gick fram till-sattes en särskild plogfogde.

Socken var icke indelad i tredingar etc. Detta var blott fallet med hemmanen.

4589
11

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Sexmän hade dom förr, sade Johansson, men vilken uppgift de hade visste han inte.

Prästen skulle ha tionde. Den utgick in natura. Lämnades efter markegangspris. Prästen kunde ibland få så mycket spannmål att han hade ett eget magasin. Detta magasin var inte detsamma som sockenmagasinet.

Även klockaren skulle ha sin lön in natura. Det var för det mesta yste. Skolläraren skulle också ha yste.

Dödgravare var kyrkovaktaren. Hade ingen särskild titel.

Sammanringningen i kyrkoklockorna sköttes av hemmansägarna på så sätt att ett hemmen varje söndag skötte ringningen. Från predikstolen lystes det på vilken som nästa söndag stod i tur att sköta ringningen. Var icke någon representant från hemmanet närvarande i kyrkan,

4589

12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

skulle kyrkovaktaren underrätta dem därom.

I Furuby kyrka fanns det stock. En käring, kallad Gatmaja, hade 6 eller 7 oäkta barn. En av hennes barn hette Dannjel /Daniel/. Denne tog en peng i stället för att lägga en då de offrade på altaret vid konfirmationen. Dannjel fick sitta i stocken. Han skulle sitta där när kyrkfolket gick in, vidare under hela gudstjänsten och sen även då folket gick ut igen ur kyrkan. Johanssons fader var vittne till händelsen.

Vid konfirmationen var det vanligt att den äldre generationen från de olika byarna skulle slåss. Man kom tillsammans egentligen i denna avsikt.

Vid dessa tillfällen slogs man riktigt ordentligt. Med stenar inlagda i näsdukar gick man löst på varandra, t.o.m. så blodet sprutade. Särskilt stark var motsätt-

4589

13

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

ningen mellan västorpsborna och glasblåsarna i Hovmantorp, som alltid råkade iluven på varandra varhelst de råkades.

I socknen fanns ett magasin, kallat sockenmagasin. Till detta lämande hemmansägarna säd, som sedan skulle utdelas åt de fattiga. Det var endast korn som lämnades. Mängden korn som hemmansägarna skulle lämna uträknades med ledning av der^{as}/fyrkantel. I senare tid kunde pengar erläggas i stället för säd. Utdelningen till de fattiga verkställdes varannan månad. Sagesmannen var den siste som hade hand om magasinet, i egenskap av fattigvårdsordförande. Detta var 1903.

Småland
Krona län
Furuby sn.

4589
14

Uppst. av E. Andersson o.
H. Gernand
1935

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

V a r g s k a l l.

Vid ett skall skulle det finnas en skullmästare. Johanssons fader hade tjänstgjort som sådan. Skallmästaren skulle beorda folket till skall. Han hade också skyldighet att syna vargnäten. Dessa skulle synas en gång varje år. Då tillgick det på följande sätt. Nätet spändes upp på en vägg i grova spikar. Skallmästaren skulle sedan kliva uppåt nätet och därvid trampa i varje maska. Höll nätet blev det godkänt, annars blev det kasserat. Varje hemman skulle hålla ett visst antal famnar vargnät, beroende på hur stort hemmanet var. Näten voro bundna av hampa. Nätet skulle ha en höjd av 4 alnar. Skallmästaren tillsattes på sockenstämma.

Under det svåra året 1588 kallades folket till ett häradsskall. Näten uppspändes mellan Hovmantorp och

4589

15

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Lindeskruv, en sträcka på omkring 7 km.

Drevfolket uppställdes på två armar /se skiss/ (s. 19)

Närmast nätet stod skyttarna. De yttre partierna av armarna rörde sig under tystnad mot varandra. När de mötts sköt man ett skott. Och sen började larmet. Man slog på trummor och skramlor för att skrämma vargen mot nätet och skyttarna.

En gång om året skulle socknen gemensamt leta efter vargungar.

Sagesmannen har i sina dagar ägt ett stort vägnät, men för ett tjugotal år sedan knöt han upp det. Det var ju knutet av ganska grov hamplina och det var ju synd att det skulle hänga till ingen nytta.

Uteblivning vid skallgång belades med böter.

4589
16

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Vargarna försvunno samtidigt med att älgen gjorde sitt intåg i trakten. Enligt sagesmannens uppgift dödade älgarna mången varg. De slog ihjäl dem med frambenen. Detta var på 1850-talet. Numera är älgantalet i denna trakt mycket stort.

Småland
Kouge lid
Tunby sn.

4589

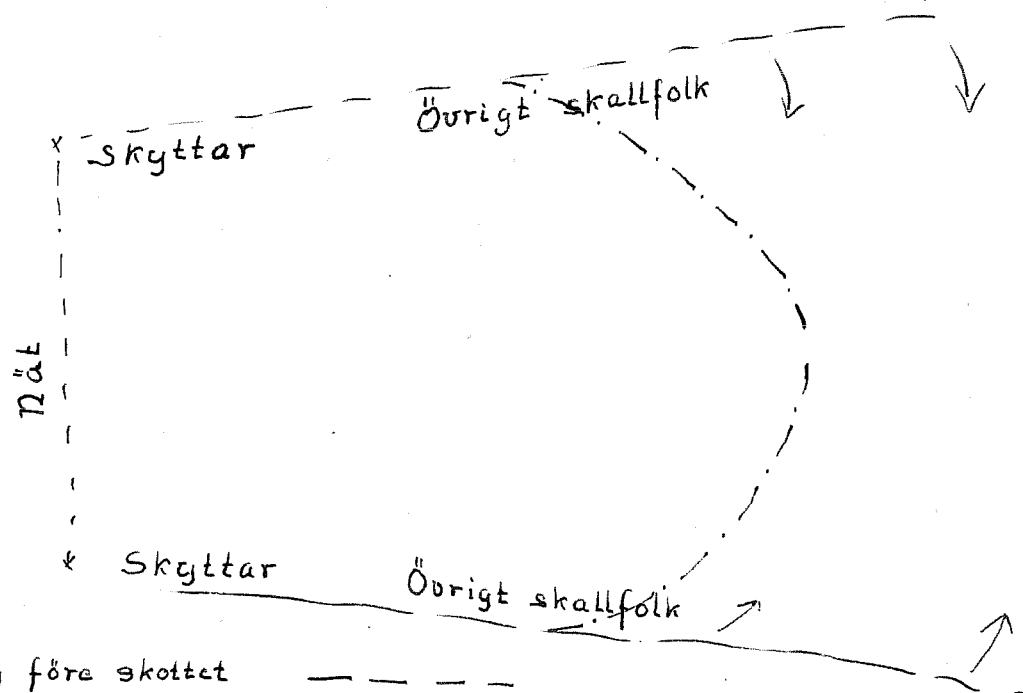
17

Mycket av
F. Andersson o. N. Seward
1935

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

S k i s s ö v e r u p p s t ä l l n i n g e n
v i d s k a l l g å n g .

Uppställning före skottet

" efter "

Tekn.: Seward.

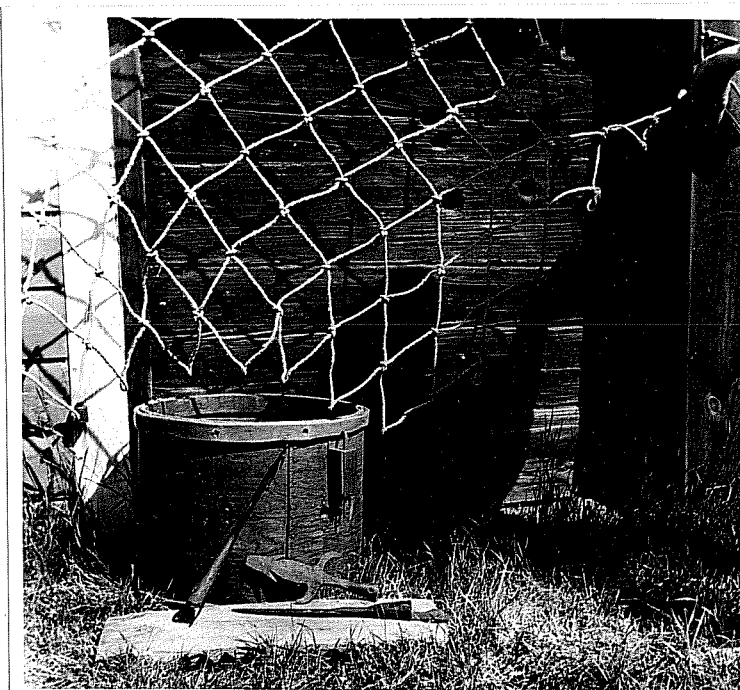
18a

4589

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

Yargnät, vargtrumma o vargspjut.

Figur: Hoomastors folkminnesförening

Foto: Gerward.

Skriv endast på denna sida!

186.
4589

139

Vargnät

Foto: Folke Andersson

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

4589
19

Kartfredal u lin.
Imnehälsande Tästors ps
by kutor.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Foto: Folke Rudenroos

Skriv endast på denna sida!

TJÄRBRÄNNING ENLIGT GAMMAL METOD I TJÄRDAL.

Vilhelm Johansson hade under sin krafts dagar en egen tjärdal. Tjärdalen skulle anläggas i en starkt slutande dalgång. Här grävde man ned en trattformig fördjupning, där själva tjärbränningen ägde rum. Från trattens botten gjorde man en underjordisk gång med svag lätning. I denna gång skulle finnas vatten. Där gången mynnade ut i dalen placerade man en tunna. Tjäran skulle således rinna genom gången ned i tunnan. Vattnet tjänade till att förhindra tjäran att fatta eld.

Så skulle den trattförmiga tjärdalens botten beklädas med ett ogenomsläppligt lager. Detta lager kunde göras antingen av lera eller granbark. Den senare lades med innersidan uppåt. Man började täckningen i trattens botten och fortsattes så uppåt så att det ena barkstycket

delvis täckte det andra. Tjärån skulle således kunna rinna från det ena stycket till det andra utan att rinna genom, liksom regnvattnet på ett tegeltak rinner från den ena tegelpannan till den andra utan att rinna genom taket.

Nu skulle tratten fyllas med tjärved. Till tjärved använde man stubbar och spräckta, kådrika ~~tr~~ädstammar.

Då tjärdalen var fylld jämnades den till och övertäcktes med torv. I mitten av tjärdalen hade man under påfyllningen lämnat en öppning. Denna öppning skulle sträcka sig ända ned till dalens botten. Genom denna öppning skulle tjärdalen antändas. Man nedsläppte genom öppningen brinnande torrved. Så tog man upp draghål i torvtäckningen och när tjärdalen var väl antänd tilltäpptes den stora öppningen. Sedan skulle draghålen passas precis som vid en kolmila.

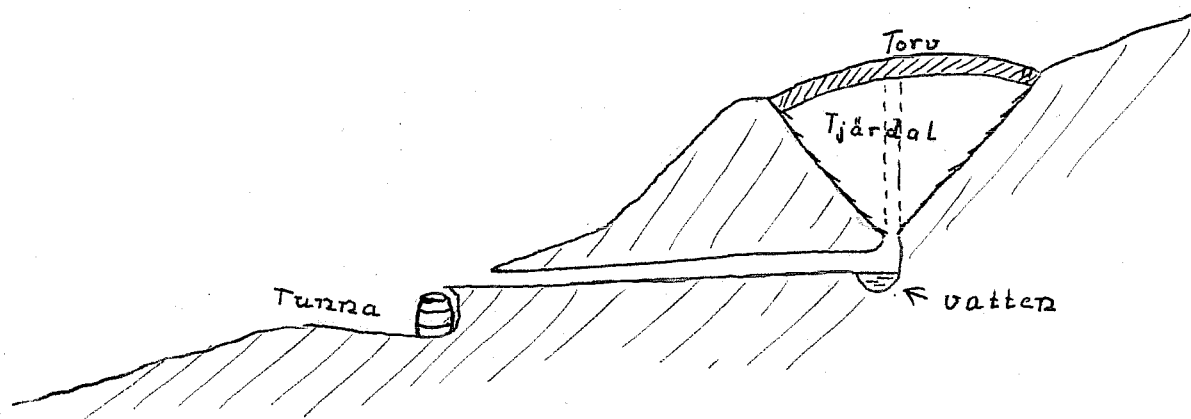
4589

22

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

SKISS ÖVER TJÄRDAL.

Tekn. Gernand

Skriv endast på denna sida!

Smiland
Konga Rd
Finnby om
1935

4589

23

Uppst. Folke Anderson
Gernard

Per. Wille Johansson
f. 1862 i Västarp

ABBA KUSE /ABBAKUSE/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

I forna tider bodde i det berg, där nu Hovmantorps
säteri nu ligger, troll. När herrgården skulle byggas,
rev trollen under natten ned vad folket hade byggt upp
på dagen. För att bli av med illtyget skulle man röka
bort'et med svinahår och fläskaflott. Då flyttade trol-
len över till andra sidan sjön till en bergknalle som
kallas Abba Kuse. En underlig röst hördes som sade:
"Så sant jag heter Buse så röker I me inte frå Abba Kuse".
Sen dess har trollen huserat där.

I detta berg blev en käring som kallades Tossanka
bergtagen. I tre dygn satt hon i berget. Hon blev aldrig
mera riktig efter det besöket.

4589

135

Abrahamsen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

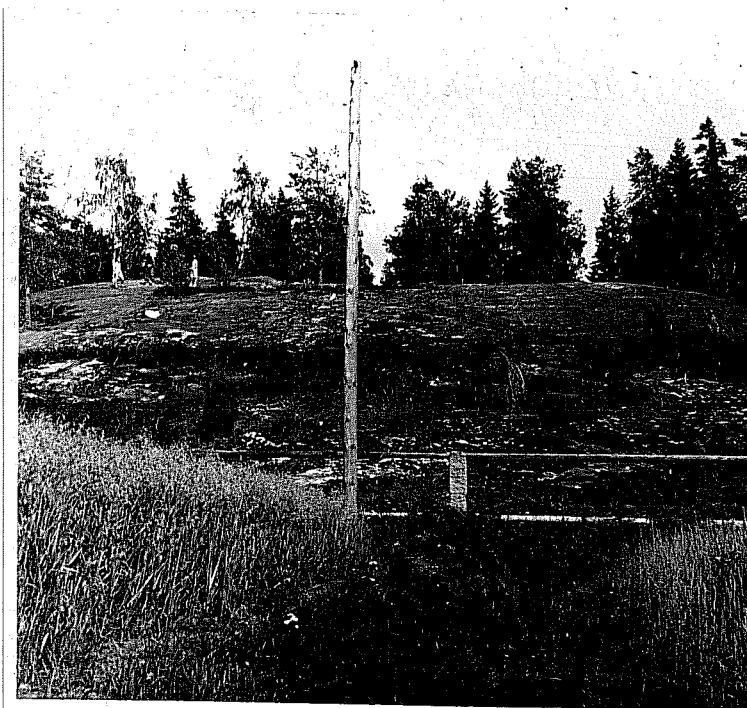

Foto: Folke Andersson

Skriv endast på denna sida!

4589

24

K L Ö V E T.

I Västorp ligger ett berg som kallas för Klövet. Där har hänt många underliga ting. En gång skulle en bonde förbi berget nattetid. Då mötte han alldeles invid berget en gåsaskock. En bra bit efter skocken kom en halt gås och linkade. Hon sade till bonden: "Tro hinge?" "Å fan gör du heller", svarte bonden. Men när han sagt detta fink han sig en surring så att han föll i diket.

"Tro hinge" uttydde sagesmannen med "tror du jag hinner upp dem".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

I Skatelöv fanns en klok gumma, kallad Kloka Anna. Meddelarens broder sökte en gång kloka Anna för en sjukdom. Hon skulle ha hans vänstra strumpeband. På detta slog hon några knutar och signade över det. Sedan skulle strumpebandet grävas ned vid norra stugugaveln.

Karl Liten var en baddare till att skjuta vilt. Men så hade han också hjälp av övernaturliga makter. På nätterna kunde hans bössa ibland börja hoppa och slå på väggen. Då väckte hans gumma honom och sa att hans bössa slog i väggen. Han tog då omedelbart bössan och gick ut på jakt, ty då visste han att han skulle få vilt. Men han kunde också förgöra bössor då så var lämpligt. En granne Wickström brukade skjuta tjäder vid bloss. En gång var hans egen bössa sönder och han lånade då Karl

4589

26

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

Litens bössa. Han hade inte gått länge förr än han fick korn på en tjäder i toppen på en gran. Han sköt och sköt men fågeln ramlade inte ned. Då klev han upp i trädet och ruskade. Då fick han se att det var en ekorrlya som föll ned. En månad senare gick Wickström ^{förl} stället. Då låg där en tjäderhöna.

Ä R S G Å N G.

Vid årsgång skulle man gå till tre kyrkor och blåsa i nyckelhålen. Till de mesta ställen utmed vägarna skulle man titta i fönstren. Om man då såg någon som inte hade något huvud skulle denne dö under det år som kom. Årsgång skulle företags vid jul.

En gång hittades en man hängande över en stäta och sov. Man visste att han varit ute och gått årsgång. Han hade tydligen blivit trött.

Skriv endast på denna sida!

Det var en som skulle gå till julotte. Hans klocka hade stannat och han kom i väg i otid. När han kom till kyrkan var det emellertid ljus tända i kyrkan och han gick in. Men det var de döda som höll sin julotta.

Om man ville ha riktig tur med sin bössa och kunna skjuta mycket vilt skulle man enligt en gammal sägen skjuta genom en kyrka. Kyrkoväktarens pojkar hade fått en bössa. De sköt från sakristians fönster mot orgelläktaren. De träffade då en änglabild och sköt ena benet av.

När inventarierna till den gamla kyrkan i Furuby skulle säljas köpte Fylle Franse hela orgelverket för 15 riksdaler. Verket var utsmyckat med änglabilder.

4589

28

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

När så Fylle Fränse blev brännvinssugen tog han en ängel med sig till Växjö och sålde den. Man betalade bra för änglarna, så att han fick sej många goda fyllor. När änglarna tog slut kom turen till tennpiporna..

Ö K N A M N.

Visslemasse. Han kunde inte låta bli att säga puh och va och åhå i alla möjliga situationer. Detta var särdeles pinsamt när han var i kyrkan.

Vinglenissen. Han var sned i skankera. Hans hustru kallades Vinglelisa.

Fastakajsa. Hennes man hette Fast. /Soldatnamn/

Bekingsida. Hennes far kokade beck.

Smällan. Hon kunde hålla riktigt tyst.

Eva på Skruen.

4589

29

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33

T A H A R E N .

Då man hade en liten bit till att slå sade man att
man skulle ta haren. Ibland kunde det hända att det verk-
ligen fanns en hare som gömde sig undan i den sista biten.

Småland
Rona
Fruent
1935

4589 (Mort 25 Febr 1862) &
309
Per. as Mith. Johanson
Född 1862 i Västby, Ulfvågård

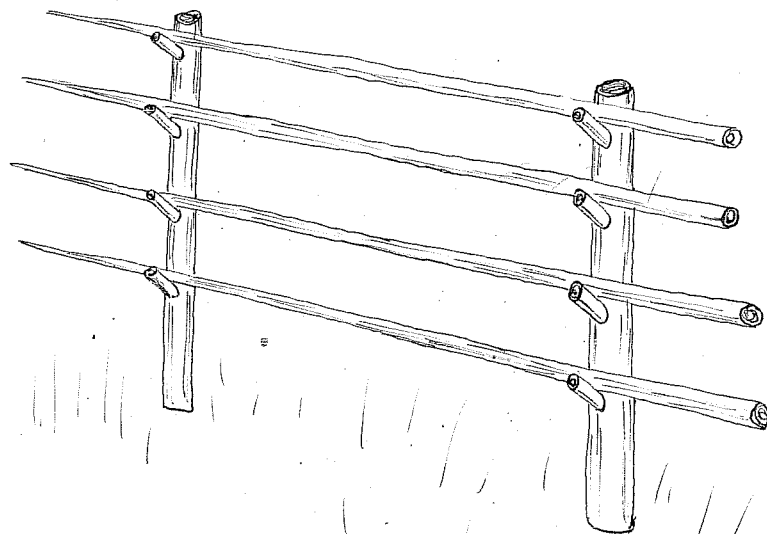
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

OLIKA HÖTORKNINGSMETODER.

1. Höria. Typ 1 med träslanor.

Höbässja.

Teckn.: Sernav

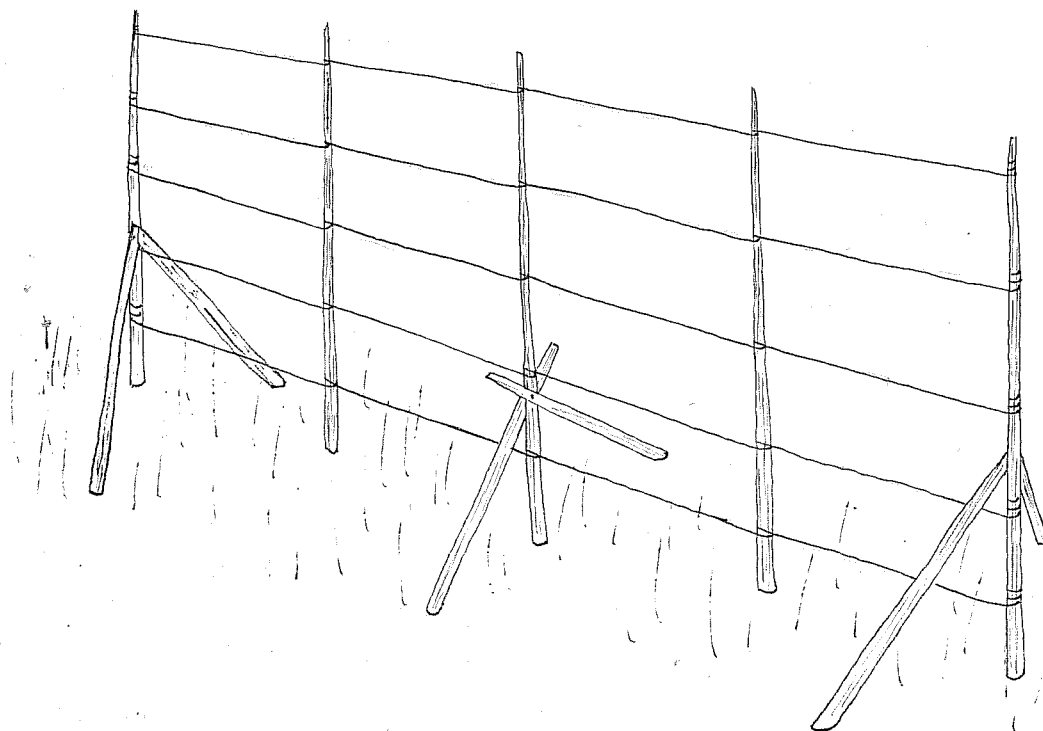
4589

31

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35

2. Høria. Typ 2. / Vanliga säkraka sammanbundna med
Hörsja. ståltråd/.

Teckn: Gennar

Skriv endast på denna sida!

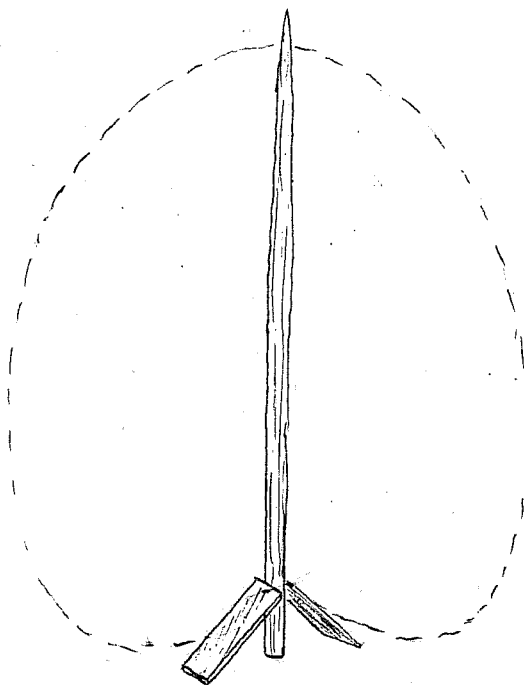
4589

32

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

36

3. Hökrake. En säakrake fösedd med en brädlapp nedtill för att hålla höet uppe från marken.

Techn. Gennar

4. Höstack utan underlag och utan påle i mitten.

4589

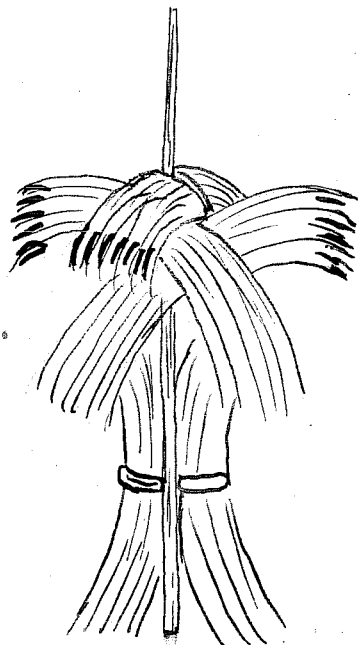
33

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

37

SÄDTORKNINGSMETODER.

1. Röke. 9 neker sättas omkring säakraken och tre träd-
des på. Dessa kallades hattaneker.

Techn.: Genwald

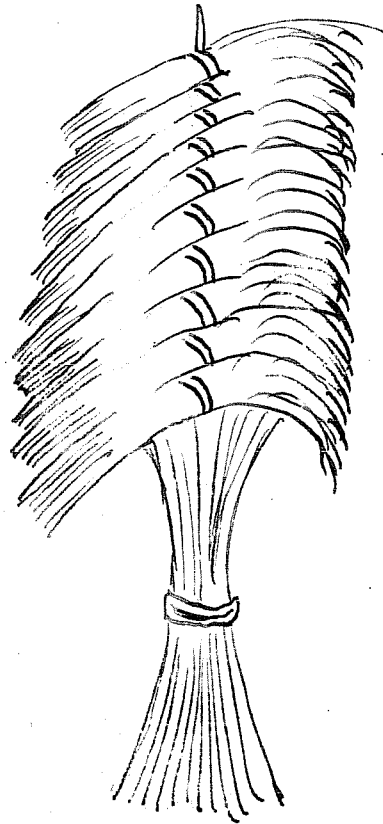
4589

34

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

38

2. Krake. En nek påträddes på längden. Därefter på-
träddes 10. på tvären så att de lutade något.

Techn.: Gernard

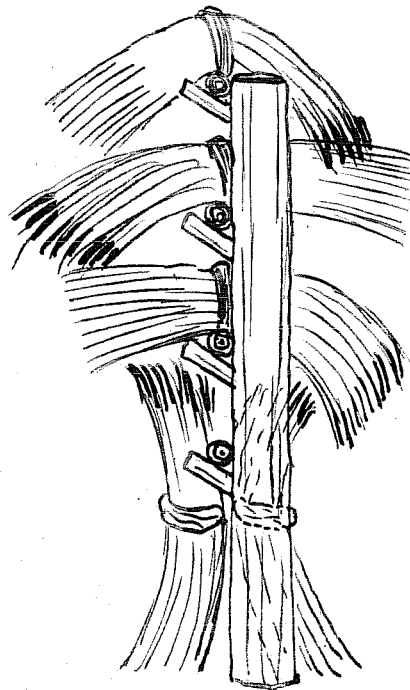
4589

35

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

39

3. Långtravar. Nekerna sattes två och två emot varandra i rader.
4. Hässjor. Samma som höhässjan. Nekerna knäcktes över den översta stängen för att bilda ett tak.

Techn.: Sernander.

4589

36

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

40

L Ö V N I N G.

Efter slåttern började man med lövningen. Lövet användes mest som foder åt fåren. Men även hästarna fick löv, mest aspelöv.

Det var björk, vide, sälle /sälg/ och ask som lövades.

På en medelstor gård brukade man skära 4000 kärvar björklöv. I vanliga fall hängdes lövkärvarna i de avkvistade träden för att torka. Man gällade också lövet, dvs.

lövet lades på hässjor eller gällor. Inte ovanligt med 1000 kärvar på en gälle. Där fick det hänga till fram på vintern då det blev före. Då drog man hem det på drög.
